

Praha 1. 11. 2023

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2022

Utilization of Health Care by Foreigners in 2022

Souhrn

V roce 2022 čerpalo zdravotní služby 150,8 tisíc cizinců u 203 poskytovatelů lůžkové péče v ČR, s celkovými náklady v hodnotě 1 290 mil. Kč. Z tohoto počtu 66,3 tisíc ošetřených cizinců (44 %) pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti z Ukrajiny (25 %), Slovenska (23 %), Německa (6 %) Ruska (4 %) a Vietnamu (4 %). Největší objem plateb za ošetření byl cizinci hrazen prostřednictvím zahraničního zdravotního pojištění (42 %), v hotovosti (25 %) nebo ze smluvního pojištění v ČR (23 %). Ke konci sledovaného období činily pohledávky za neuhrazenou zdravotní péčí o cizince po lhůtě splatnosti 88,5 mil. Kč (7 %).

Summary

In 2022 health care was provided to 150,8 thousand foreigners in 203 hospitals in the Czech Republic with total costs of the respective health care 1 290 million CZK. Out of these number 66,3 thousand treated foreigners (44 %) were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Ukraine (25 %), Slovakia (23 %), Germany (6 %), Russia (4 %) and Vietnam (4 %). The largest volume of payment for health care provided to foreigners was foreign health insurance (42 %), cash payment (25 %) or contractual insurance in the CZ (23 %). Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 88,5 million CZK (7 %) at the end of 2022.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích ČR v roce 2022

Údaje pro tuto Aktuální informaci pocházejí ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 (dále jen V1) o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2022. Zpravodajskými jednotkami (ZJ) jsou vybraní poskytovatelé lůžkové péče (DRZAR 101 – fakultní nemocnice, 102 – nemocnice, 103 – specializované nemocnice, 104 – psychiatrické nemocnice a 105 – nemocnice následné péče). Předmětem sběru dat jsou informace o cizincích a nákladech, bez ohledu na to, zda cizinci čerpali u těchto poskytovatelů zdravotní služby formou ambulantní, jednodenní nebo lůžkové péče. Počty pacientů jsou k jednotlivým názvům zemí přiřazovány podle státní příslušnosti k danému státu. **Výkaz V1 nesleduje cizince a náklady za poskytnuté zdravotní služby hrazené ze zákonného veřejného zdravotního pojištění zdravotními pojišťovnami ČR.** Z celkového počtu 205 zpravodajských jednotek 2 stejní poskytovatelé jako v minulém roce výkaz neodevzdali. Oproti předchozímu roku prezentované statistiky roku 2022 obsahují data tří ZJ navíc v úhrnu necelých 4 tisíc pacientů s nákladem 1,8 mil. Kč, což představuje 2,6 % ošetřených cizinců a 1,4 % nákladů na péči o ně vykázaných v roce 2022.

V roce 2022 využilo zdravotních služeb poskytovatelů lůžkové péče v ČR celkem 150,9 tisíc cizinců o 18 % více než činilo dosavadní maximum z období před pandemií, tj. 127,6 tisíc cizinců v roce 2019 s úhrnem nákladů 1,1 mld. oproti aktuálnímu 1,3 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem činí nárůst pouze 2,4 tisíce, nicméně ve srovnání s rokem 2020, kdy platila omezení z důvodu pandemie COVID-19, došlo k nárůstu přes 45 %. Z dlouhodobého hlediska tedy roky 2021 a 2022 navazují na původní rostoucí trend. Z pohledu územního rozložení bylo i přes meziroční pokles téměř o 5 tisíc osob nejvíce cizinců ošetřováno nebo hospitalizováno opět v nemocnicích Hl. m. Prahy, a to 59,5 tisíc osob (39 %). Dále bylo téměř 24,2 tisíc cizinců (16 %) léčeno v Jihomoravském kraji, kde došlo naopak k nárůstu o téměř 5,6 tisíc osob (30 %). Následoval Středočeský kraj s 13,7 tisíci osob (9 %) a nárůstem 2,2 tisíce (19 %) a Moravskoslezský kraj s 8,5 tisíc cizinců (5 %) a poklesem o tisíc osob. Výraznější nárůst o tisíc osob (16 %) na 7,8 tisíc cizinců byl dále zaznamenán v Ústeckém kraji.

Z celkového počtu téměř 150,1 tisíc cizinců bylo 66,3 tisíc osob (44 %) ze zemí Evropské unie (EU). Podíl cizinců ze zemí EU se i přes celkový nárůst absolutního počtu od roku 2016, kdy cizinci z EU tvořili 54 %, postupně snižuje. Pokles podpořilo vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (UK) z EU v roce 2020. Nejčastěji ošetřovanými cizinci byli v roce 2022 pravděpodobně z důvodu probíhajících válečného konfliktu na Ukrajině její občané s 37,6 tisíci osobami (25 %), s nárůstem o 9,5 tisíc osob (34 %). Následují občané Slovenska s 34,3 tisíci osobami (23 %), Němci s 9,1 tisíci osobami (6 %), Rusové s 6,1 tisíci osob (4 %) a Vietnamci s 5,7 tisíci osobami (4 %).

Zdravotní péče poskytnutá cizincům si v roce 2022 vyžádala náklady v celkové výši 1,290 mld. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2021 nárůst o 11 %. Z toho více 58 % (752 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nejvyšší náklady připadaly na občany Slovenska (456 mil. Kč), dále Ukrajiny (238 mil. Kč), Německa (96 mil. Kč) a Polska (53 mil. Kč). Z dlouhodobého hlediska náklady vynaložené za zdravotní péči o cizince v letech 2005 až 2022 vzrostly již o 2,5 trojnásobek. Průměrná výše úhrady na osobu po poklesu v roce 2021 opět vzrostla a dosáhla 11,3 tisíce u cizinců z EU a 6,4 tisíc u ostatních cizinců.

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům tvořila v roce 2022 obdobně jako v minulých letech nejvyšší podíl platba ze zahraničního zdravotního pojištění (zejména u cizinců z EU), kterou využilo sice pouze 29 % pacientů, tj. 44 tis. osob, ale nákladově činil podíl zahraničního pojištění 42 % objemu úhrad (541 mil. Kč). Z hlediska počtu osob byly náklady nejčastěji hrazeny v hotovosti, a to v případě 39 % pacientů (59 tis. osob). Platba hotově tvořila celkem 326 mil. Kč, což bylo 25 % celkových nákladů za cizince. Na třetím místě co do četnosti, tak i objemu úhrad, bylo využití smluvního pojištění v ČR, které se týkalo 39 tis. osob (26 %) v celkové hodnotě 294 mil. Kč (23 %). Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (zahrnuje i možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71 ve znění pozdějších předpisů), činil na celkovém počtu pacientů z EU 48 %, tj. 32 tisíc osob. Hodnota úhrad ze zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU dosáhla 58 % celkových nákladů na cizince z EU, tj. téměř 440 mil. Kč. V případě cizinců ze zemí mimo EU převažovaly platby v hotovosti, tj. 38 tis. pacientů (45 %) a náklady 193 mil. Kč (36 %).

Nezaplacené pohledávky po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou 5,6 tis. cizincům činily k 31. 12. 2022 celkem 88,5 mil. Kč, což představuje 6,9 % celkových nákladů za zdravotní péči o cizince. U 2,5 tis. cizinců ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno téměř 36,1 mil. Kč (4,8 %) a u 3,3 tis. cizinců ze zemí mimo EU představovaly pohledávky po lhůtě splatnosti celkem 52,5 mil. Kč (9,7 %). V roce 2022 bylo celkem ze strany cizinců, ať už v hotovosti nebo formou pojištění, uhrazeno téměř 91 % nákladů na zdravotní péči (1 168 mil. Kč). Neuhrazené náklady v roce 2022 vzrostly ze 102 mil. Kč na 122 mil. Kč a jejich podíl mírně vzrostl 9,4 %, z toho bylo po lhůtě splatnosti výše zmíněných 88,5 mil. Kč (73 %) oproti 65,8 mil. Kč (64 %) v roce 2021. Zbývajících 6,7 mil. Kč (0,5 %) nákladů bylo za cizince uhrazeno státními orgány ČR.

Součet pacientů v rozdělení dle způsobu úhrady nákladů za péči může být vyšší než celkový počet ošetřených cizinců v daném roce, a to z důvodu částečně neuhrazených nákladů u některých pacientů (týká se tabulky na straně 5 a 7). Přehled vývoje počtu cizinců a nákladů v tisících Kč za roky 2018 až 2022 jsou uvedeny v následující tabulce.

Počty ošetřených a náklady na ošetření cizinců u poskytovatelů lůžkové péče (DRZAR 101, 102, 103, 104, 105) v letech 2018–2022

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	Index 2022/2021 (2021=100)
Počet ošetřených cizinců celkem	119 212	127 617	103 788	148 527	150 913	101,6
z toho počet osob ze zemí EU	59 770	60 681	48 636	67 020	66 344	99,0
z toho počet osob ze zemí mimo EU	59 442	66 936	55 152	81 507	84 569	103,8
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	50,1	47,5	46,9	45,1	44,0	x
Náklady na ošetření cizinců celkem v tis. Kč	1 021 139	1 084 730	974 960	1 167 387	1 290 040	110,5
z toho náklady na ošetření osob ze zemí EU v tis. Kč	618 347	656 638	577 590	688 100	751 678	109,2
z toho náklady na ošetření osob ze zemí mimo EU v tis. Kč	402 792	428 092	397 369	479 287	538 362	112,3
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	60,6	60,5	59,2	58,9	58,3	x
Neuhrazené náklady na ošetření cizinců v tis. Kč	76 674	68 144	85 006	102 301	121 907	119,2
podíl neuhrazených nákladů na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	7,5	6,3	8,7	8,8	9,4	x

Poznámky:

Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

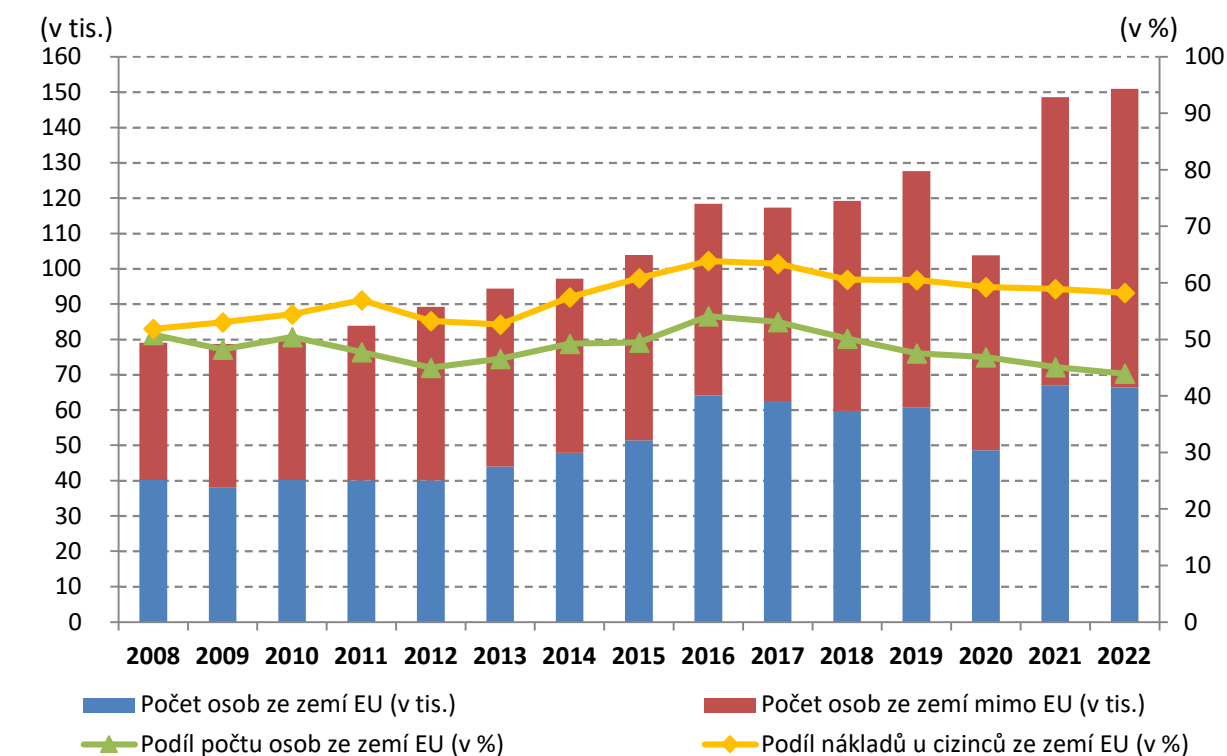
Neuhrazené náklady zahrnují i pohledávky před lhůtou splatnosti k 31. 12. daného roku.

Od roku 2020 je Spojené království Velké Británie a Severního Irska zařazeno mezi země mimo EU.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

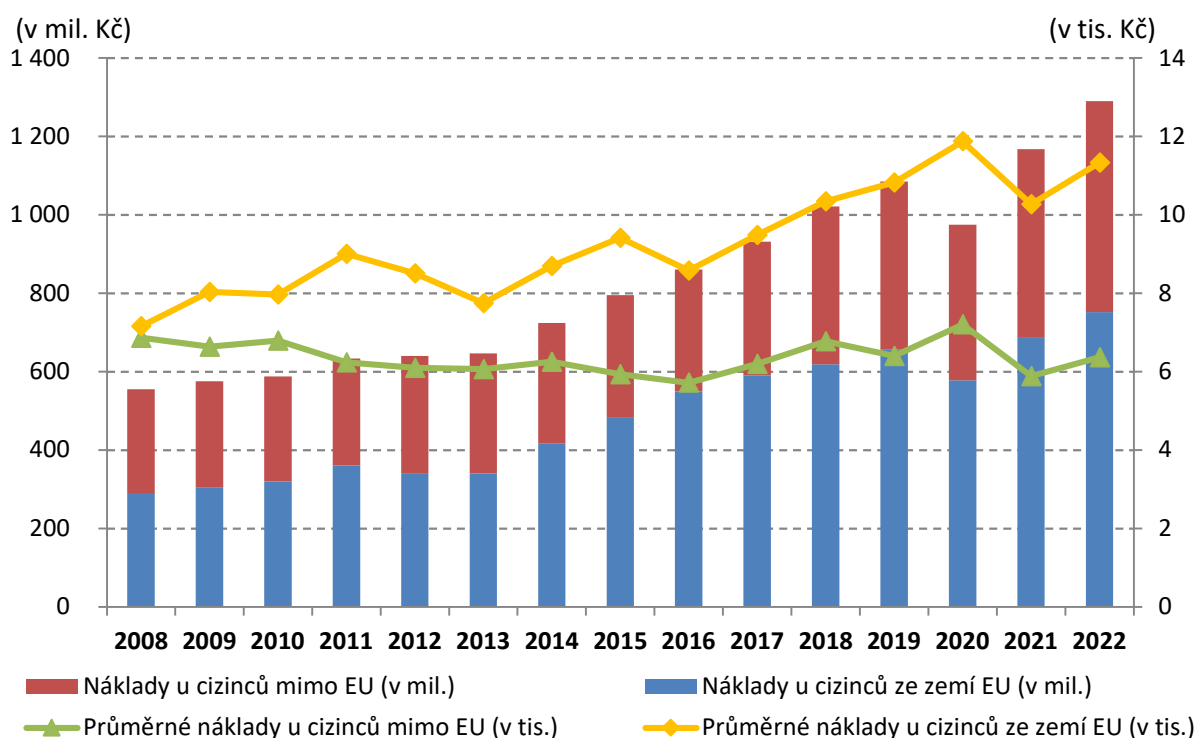
Zpracoval: Mgr. Jan Žofka

Vývoj počtu cizinců čerpajících zdravotní péči v nemocnicích ČR v letech 2008–2022

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Vývoj nákladů na čerpání zdravotní péči cizinci v nemocnicích ČR v letech 2008–2022

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

